

PASAGERUL „ÎMPĂRATUL TRAIAN” ȘI DIFERENDUL GRECO-ROMÂN GENERAT DE AGRESIUNEA DIN PORTUL PIREU

Comandor (r) dr. Marian MOȘNEAGU*

Deși pentru greci – ca și pentru bulgari – România a fost o a doua patrie, în perioada 1906 – 1911 guvernul român a fost implicat într-un conflict diplomatic de amploare cu guvernul elen, motiv pentru care relațiile dintre cele două țări au fost temporar întrerupte¹.

De altfel, referindu-se la evoluția relațiilor româno-elene, reputații istorici Florin Stan și Apostolos Patelakis precizează: *„După stabilirea relațiilor diplomatice la nivel de legatie în anul 1880, acestea au evoluat în parametrii foarte buni, cu excepția a trei perioade când relațiile au fost întrerupte, datorită unor factori obiectivi.*

Astfel, între 21 octombrie / 2 noiembrie 1887 - 28 februarie / 11 martie 1888 guvernul elen a suspendat relațiile diplomatice, contestând dreptul unei instanțe românești (Tribunalul Ilfov) de a soluționa chestiunea moștenirii bunurilor imobiliare în urma decesului cetățeanului grec Stefan Sarros, cu domiciliul în România. [...]

După reluarea relațiilor în 1888, o nouă întrerupere a acestora a intervenit la 3/15 octombrie 1892, din inițiativa guvernului elen, din cauza refuzului guvernului român de a accepta cererea ca problema unei moșteniri de pe teritoriul statului român să nu fie reglementată pe cale judecătorească, ci diplomatică. Era o interpretare diferită dată testamentului lui Evanghelie Zappa, decedat în România în anul 1865. Din păcate, această situație a durat până la 4/16 iulie 1896, „o situație anormală între două țări amice”, după cum se aprecia într-o corespondență diplomatică. [...]

Până la declanșarea primei conflagrații mondiale, relațiile româno-elene au mai fost întrerupte între 31 mai / 13 iunie 1906 și 2 / 15 aprilie 1911, de data aceasta datorită neregnoașterii drepturilor aromânilor din Macedonia și Epir, în urma emiterii iradei sultanului Abdul Hamid din mai 1905, care a stabilit egalitatea de tratament a aromânilor cu celelalte naționalități din spațiul balcanic. [...]

Aflați sub semnul cooperării înainte de acest moment, raporturile între București și Atena s-au complicat pe fundalul contradicțiilor dintre

*Comisia Română de Istorie Militară.

¹ Pentru detalii, vezi Ionuț Nistor, „Diplomație și conflict în relațiile româno-elene: Criza din 1905”, pe istoria.ro

programele naționale, a conflictelor provocate de încercarea promovării drepturile culturale și politice ale aromânilor și a opoziției Greciei, ce nu dorea să piardă poziția privilegiată în vilaietele europene ale Turciei otomane. Neînțelegerile, mai mult sau mai puțin episodice, vor lua sfârșit însă după ce la 1911 relațiile între cele două state s-au reluat, pe baza intereselor comune și a obiectivelor stabilite de guvernele celor două state.”².

În centrul acestui scandal diplomatic s-a aflat, fără nici o vină, comandantul de cursă lungă Constantin Periețeanu³, comandantul vaporului de pasageri „Împăratul Traian”⁴.

² Florin Stan, Apostolos Patelakis, „140 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice româno-elene (1880-2020)”, Ver Press, București, 2020, pp. 27 - 28.

³ Contraamiralul Constantin Periețeanu (n. 1 iulie 1864, Buzău – d. iulie 1945, București) a urmat cursurile Școlii de Artilerie, Geniu și Marină din București (1883) și Școala Navală din Brest - Franța (15 septembrie 1881- 1 august 1883). A fost înaintat în gradul de sublocotenent (1 august 1883), locotenent (1 aprilie 1887), căpitan (8 aprilie 1892), locotenent-comandor (8 aprilie 1898), căpitan-comandor (10 mai 1908), comandor (1 noiembrie 1916) și contraamiral (15 august 1938, Î.D.R. nr. 2891 din 12 august 1938). Inițial a activat ca ofițer la bord (1 august 1883 - 7 aprilie 1888), respectiv comandant pe torpilorul „Alexandru cel Bun” (1 aprilie - 11 noiembrie 1888). Între 11 noiembrie 1888 și 4 ianuarie 1891 a fost ambarcat ofițer cu artileria pe crucișătorul „Elisabeta”. De pe 5 martie 1891 până la 16 decembrie 1891, respectiv 16 februarie la 25 aprilie 1892, a fost comandant al canonierei „Siretul”. Între 16 aprilie și 1 noiembrie 1893 a fost ambarcat pe bricul „Mircea” iar între 29 noiembrie și 5 martie 1896 a fost comandant al Companiei Vaselor și al bastimentului „România”. Ulterior a fost numit căpitan al portului Cernavodă la Inspectoratul Porturilor (1 aprilie 1896 - 1 aprilie 1897), în Administrația Centrală a Războiului (1 aprilie 1897 - 8 aprilie 1898) și din nou la Inspectoratul Porturilor (8 aprilie 1898 - 23 septembrie 1902). [Marian Moșneagu, „Amiralii României. Dicționar enciclopedic”, Editura Ex Ponto, Constanța, 2016, pp. 412-413.].

„Împăratul Traian” - pasager maritim de 3.068 tone registru, navă soră cu „Dacia”. A sosit în țară, de la Șantierele „Ateliers et Chantiers de la Loire” din Saint Nazaire, la 16 septembrie 1906. A costat 2.460.701 lei. Caracteristici: lungimea p.p. - 108,2 m; lățime: 12,77 m; pescaj - 6,47 m; viteză 18,5 noduri cu 7200 CP; combustibil – păcură. Corpul și suprastructura albe, cu două coșuri albe cu manșete negre, catargele galbene. Avea cabine de lux 3 de lux, 101 paturi clasa I și 44 paturi clasa a II-a. La 5 octombrie 1906, cu „Împăratul Traian” în prima sa cursă a fost inaugurată linia Constanța - Alexandria, prin prelungirea liniei Constanța - Pireu, deservită împreună cu pasagerele „România” și „Dacia”. După 27 septembrie 1916 a fost pus la dispoziția guvernului rus. La Sevastopol a fost armat și transformat în crucișător auxiliar, participând la operațiunile din Marea Neagră, alături de flota rusă. În 1917, după Revoluția din Rusia, a purtat pentru scurt timp

Barbarism și degradingoladă în portul Pireu

Iată și mărturia căpitan-comandorului Constantin Periețeanu, în interviul acordat corespondentului ziarului vienez „Reichs Post”: *„Duminică dimineată [30 mai 1910 – n.n.] la orele 07.00 am sosit la Pireu, venind din Alexandria. În port era liniște. Nimic nu mă făcea să prevăd apropiata furtună. După îndeplinirea formalităților și după cererea principesei Marioara care nu cunoștea orașul, m-am decis să descind la uscat împreună cu cei doi prințșori și dl. dr. Zaharov, medicul vaporului.*

Trebuie să amintesc că la Pireu vapoarele de pasageri nu trag la mal, ci ancorează la o distanță de 50 de metri de cheu, pentru a asigura în chipul acesta pâinea numeroșilor barcagii din port, care transportă în luntrii bagajele călătorilor.

Mă aflu deci în oraș. Pe la vremea prânzului sunt înștiințat că pe vaporul meu se petrec tulburări. M-am înapoiat la bord cu cea mai mare grabă. Găsii vaporul pe mâna mulțimii care, în număr de vreo 3000 de oameni, prăda în dreapta și în stânga. Nu fui recunoscut, deoarece eram civil. Fără a pierde timp, ascunsei în sala de lectură a vaporului pe cei doi prințșori cu guvernanta lor; în aceeași sală se aflau și celelalte femei care călătoreau pe vapor, precum și prințesele egiptene.

În urmă îmbrăcai uniforma de mare ținută și mă dusei în mijlocul piraților pentru a restabili ordinea.

- *Dă-ne pe frații noștri care sunt ascunși pe vapor și care vor fi uciși la Constantinopol! Astfel încep să urle mulțimea, care mă înconjură.*

numele de „Revoluția socialistă”. În 1919 a revenit în țară și a reluat cursele pe linia Constanța - Constantinopol. A fost complet renovat în cursul anului 1922, parte la Șantierele Navale Române de la Dunăre din Galați, parte la „Chantiers du Haut Bosphore” din Stenia. La 6 februarie 1927, în condiții de ceață și mare rea și ca urmare a nefuncționării sirenei de ceață de la capul Tuzla, nava, aflată sub comanda comandorului Constantin Periețeanu, a eșuat pe coasta Mării Negre, în dreptul satului Tatlageac. Din cauza furtunii năprasnice, cei 31 de membri ai echipajului au fost nevoiți să rabde de foame și sete două zile și trei nopți. După eforturi prelungite de salvare cu ajutorul navelor „Durostor”, „Principesa Maria”, respectiv a remorcherului englezesc „King Lear”, ulterior nava a fost vândută pentru 1.800.000 lei armatorului Griek din Napoli. [Gabriel-Octavian Nicolae, Marian Moșneagu, Gheorghe Stănescu, *„Printre sute de catarge. Serviciul Maritim Român (1895-1945). Album omagial editat la 125 de ani de la înființare”*, Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, București, 2020, pp. 138-143].

Protestai cu energie și declarai că pe vapor nu se află nici un dezertor turc de origine greacă. Se știe că acesta a fost pretextul vandalismelor.

La orele 11.30 mulțimea se urcase pe vapor și ceruse căpitanului secund să elibereze pe trei frați ai lor.

Eu aveam pe bord un dezertor român, grec de origine, care se refugiase pe vapor și care, aflând că dezertorii români fuseseră amnistiați, a cerut ambasadorului din Alexandria să-l repatrieze.

Căpitanul secund nu a făcut nici o dificultate pentru a elibera pe dezertorul român, care nu urma să sufere nici un fel de pedeapsă. Grecii însă stăruiau să li se dea și ceilalți doi captivi. În zadar am declarat că nu se află alții pe vapor.

Pirații, alcătuiți din hamali, barcagii și din drojdia populației, s-au năpustit asupra marinarilor și cu cuțitele în mână au început a răsturna totul cu susul în jos, prădând tot ce le ieșea în cale.

Mai mulți călători se aflau la uscat. Cei de pe bord, mai mulți români și turci, au fost literalmente maltratați.

Văzând pirații că eu neg prezența arestaților, au început să mă ghiontească și să mă lovească. Pentru a mă intimida, îmi fură prezentați câțiva marinari maltratați care fură scoși la uscat și fui amenințat că mă vor arunca în închisoare.

În acel moment sesizai marea răspundere pe care o aveam; suferii toate insultele fără a pierde calmul. Orice cuvânt de amenințare din partea mea, față de numărul nostru mic, ar fi fost semnalul unui adevărat masacru.

Am consimțit chiar să fiu dus la Căpitănia portului pentru a declara că nu am pe bord nici un arestat grec.

Coborând scările, fui lovit cu atâta violență cu un fier încât degetul inelar îmi fu sfărâmat. Aceasta cu intenția de a mi se fura un inel prețios pe care îl aveam de la kedivul Egiptului.

La Căpitănia portului fui ținut două ore și insultat în mod sângeros.

Nimeni, dar absolut nimeni din partea autorităților nu a intervenit pentru a împiedica vandalismele care au durat mai mult de patru ore.

Când m-am întors la vapor, la orele 2 jumătate, atunci a venit un procuror din Atena, însoțit de câțiva soldați.

- Destul, fraților! Guvernul dorește să părăsiți vaporul! Cu aceste cuvinte se urcă procurorul la bord.

Tardiva intervenție a autorităților s-a făcut numai după energice stăruinți din partea Consulatului englez.

Pagubele suferite de vapor trec de 20.000 lei, afară de hainele și jiuvaierurile furate de la călători.

Prințesele egiptene au dat toate jiuvaiericalele numai ca să le lase viața. Iar prințișorii noștri și steagul regal au fost insultați fără cruțare.”⁵.

Analizând lipsa de reacție a autorităților, corespondentul ziarului „Universul” conchide: „Nu mai încape nici o îndoială că autoritățile din Pireu au știut că vasul nostru va fi atacat. Afară de faptul că, deși se știa că pe bordul vasului se găsesc membrii familiei noastre princiare, nici un reprezentant al autorității portului Pireu n-a fost la sosirea vaporului, un alt fapt dovedește complicitatea acestei autorități. Într-adevăr, se știe că nici un vas nu poate intra în port fără ca mai înainte să fie întâmpinat în larg de barca sanitară. Or, Împăratul Traian a fost lăsat să intre direct în port, fără a se mai face această formalitate obligatorie.

Lipsa aceasta totală a prezenței autorităților la sosirea unui vas care avea arborat pavilionul regal este cea mai elocventă dovadă de complicitate.

Dar, dacă nu ar fi nici o probă, este curioasă declarația procurorului din Atena care, după aproape patru ore de la începerea vandalismelor, a sosit pe vapor. V-am comunicat telefonic că acest reprezentant al forței publice când s-a urcat pe bord, s-a adresat piraților cu cuvintele următoare: Destul, acum plecați! [...]

- *Din ordinul cui ne opriți? au vociferat bandele.*
- *Din ordinul guvernului care mi-a comunicat să vă spun să încetați.*

La aceste cuvinte, fără nici o altă somație, fără nici o altă protestare, s-au retras, nu însă fără a înjura în mod trivial pe români.

Cuvintele procurorului cât și imediata supunere a bandelor dovedesc că chiar autoritățile știau ce se pregătise vasului românesc.”⁶.

Unul dintre membrii echipajului, bătut cu bestialitate de pirați, a declarat: „Când am văzut că dl. căpitan este lovit și luat pe sus, am sărit mai mulți dintre noi să-l scăpăm. Dl. căpitan ne-a ordonat însă să-l lăsăm și să fim liniștiți. Grecii însă furioși s-au năpustit asupra noastră. Unul dintre ei a scos revolverul și l-a pus în pieptul lui Petre Ionescu, amenințându-l cu moartea dacă se mișcă. Pe mine m-a luat un grup de 10 bandiți ca să-i conduc prin toate colțurile vasului. La fiecare pas eram lovit cu pumnii în cap și în spate și amenințat cu revolverele. Deodată unul dintre ei, care părea că e dintre conducători, a răcnit la mine pe românește

- *Dă-mi să beau apă rece, ca să pot înjura mai tare!*

⁵ „Sălbăticia de la Pireu. Relațiunea unui ziar vienez”, în „Dimineața”, duminică, 13 iunie 1910, p. 3.

⁶ Bucur, „Pirateria de la Pireu”, în „Universul”, sâmbătă, 5 iunie 1910, p. 4.

M-am supus și l-am condus la robinetul de apă, am luat un pahar și i-am dat apă. Grecul, după ce adus paharul la gură, l-a azvârlit jos, înjurându-mă.

- *Câine, mi-a spus pe grecește de data aceasta, ce-mi dai apă caldă? Și arătându-mi unde aveam apa la gheață, mi-a poruncit să-i dau de acolo. M-am supus și de data aceasta.*

După ce a băut, am fost luat la bătaie, de data asta în mod sălbatic. Toți cărau pumni în capul meu. Apoi m-au dezbrăcat, lăsându-mă în cămașă. Până și ghețele din picioare mi le-au luat. Când m-au văzut în halul acesta, m-au lăsat, scuiându-mă pe rând.”⁷.

La rândul său, ajuns la Constanța, șeful de echipaj i-a declarat comandorului Cezar Boerescu, subdirectorul Serviciului Maritim Român: „Am fost bătut rău, abia mă mai țin pe picioare. Brațele mele sunt pline de vânătăi. Când mă duceau la Căpitănie, unul dintre bandiți m-a mușcat atât de tare încât, culmea durerii, l-am apucat de mustață și am tras ca, provocându-i la rându-mi durere, să-mi dea drumul.

O lovitură cu pumnul în cap m-a amețit însă și am căzut jos. Atunci m-au călcat în picioare.

Domnule Comandor, eu am văzut groaznica revoluție armenească de acum 30 și mai bine de ani. Ei bine, vă asigur că atunci nu s-au petrecut asemenea lucruri.”⁸.

Ca urmare, direcția Serviciului Maritim Român a sistat orice escală a navelor proprii în portul Pireu până la reglementarea situației pe cale diplomatică și garantarea securității navelor românești. De altfel, unele voci au calificat decizia S.M.R. ca fiind hazardantă: „Noi am făcut o greșală acuma de curând când, **fără să fi reluat încă relațiile diplomatice cu Grecia**, am trimis totuși vapoarele noastre în porturile ei – aprecia Panu. Trimițând vapoarele noastre la Pireu nu ne-am gândit să facem plăcere grecilor, îi cunoșteam cine sunt, **dar am voit să fim plăcuți Rusiei**, care a stăruit pentru aceasta și care și ea la rândul ei era departe să presupună că grecii vor plăti cu astfel de monedă actul nostru de curtoazie.”⁹.

Mărturii din presa vremii

Fără îndoială, presa națională - îndeosebi ziarele centrale „Adevărul”, „Dimineața”, „Opinia”, „Telegraful Român” și „Universul” și nu numai - a reflectat și ea, cu lux de amănunte, acest incident fără precedent: „Pe la orele 04.00 dimineața, vaporul «Împăratul Traian» a sosit

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

⁹ „Domnul Panu și actul de la Pireu”, în „Adevărul”, Anul XXIII, nr. 7459, marți, 15 iunie 1910, p. 1.

în portul Constanța. Precum am anunțat, un public imens a așteptat sosirea vasului acesta care a avut de suferit vandalismul din partea grecilor din Pireu.

Mai multe vase, între care «Fernic», «Alexandru», «Leonida», «Niculcea», «Constanța», au plecat într-o întâmpinare a vasului «Împăratul Traian», salutându-i reîntoarcerea în apele românești.

Acostarea vaporului s-a făcut în uralele entuziaste ale publicului și în sunetele imnului național.

Mulțimea care se găsea pe cheu la sosirea vaporului «Împăratul Traian» a făcut o manifestație grandioasă prințșorilor și d-lui comandor Periețeanu, după care, în urale neștirbite și în sunetul imnului «Deșteaptă-te române», s-a îndreptat spre oraș, împrăștiindu-se în liniște.

Pentru a avea cât mai exacte amănunte asupra celor petrecute la Pireu, m-am adresat d-lui comandor Periețeanu, care a binevoit a ne da următoarele amănunte: Am sosit în portul Pireu duminică la orele 8 dimineața, venind de la Alexandria (Egipt) și am ancorat ca de obicei în față și la o distanță oarecare de cheu. Pe bord, ca întotdeauna, au venit mai multe persoane, între care s-a observat și prezența unor indivizi, de altfel binișor îmbrăcați, care chestionau pe marinari dacă pe vapor se află niște soldați greci, dezertori din armata turcă, după care au plecat.

Pe la orele 9 și jumătate, am ieșit civil în oraș, împreună cu prințșorul Nicolae și principesa Marioara, și am făcut, în trăsuri, mai multe plimbări.

Năvălirea bandiților

În lipsa mea de pe bord, pe la orele 11.00, apare un număr de 80-100 bărci, cu tot soiul de indivizi, și aceștia năvălesc pe vapor, cerând ofițerului de serviciu, d. Haslingher ca să le predea pe presupușii dezertori. La obiecțiunea ofițerului că pe vapor nu există decât un singur dezertor român de origine greacă, pe care-l prezentă huliganilor, ei întreabă pe soldat dacă dorește să fie liber. La răspunsul lui afirmativ, l-au pus în libertate, scoțându-l din vapor.

Nefiind mulțumiți cu această ispravă, au insistat pe lângă numitul ofițer ca să le predea și pe ceilalți dezertori. A fost de prisos asigurarea d-lui Haslingher că alți dezertori nu există pe vapor, căci intrau în toate unghiurile pentru căutarea dezertorilor, cu care ocazie spărgeau ușile tuturor cabinelor închise, maltratând personalul spre a le arăta unde sunt ascunși prizonierii și jefuind tot ce întâlneau în calea lor.

Ajunghând la cabina domnului dr. Ambrosie Zaharov, medicul vaporului, au spart ușa, care era încuiată, devastând tot și maltratând pe medic.

Înapoierea prinților

În această învălmășeală sosesc pe bord cu prinții care au rămas speriați de cele văzute.

Eu m-am îmbrăcat în uniformă și am ieșit în fața jefuitorilor, rugându-i să părăsească vasul. Am fost atunci luat în mijlocul lor și mi s-au cerut din nou prizonierii. La obiecțiunile mele că nu există pe bord asemenea dezertori, huliganii au început să mă insulte și să mă îmbrâncească. Unul dintre inși m-a lovit cu un fier pe mâna stângă, fracturându-mi degetul inelar.

În acest timp prințișorii erau la adăpost în salonul de comandă cu mai multe doamne, care se refugiaseră acolo. Prințul Nicolae într-un moment de disperare, a exclamat: - Chemați încrucișătorul „Elisabeta“ și bricul „Mircea“ să ne scape de urgia acestor fanatici.“

Huliganii văzând că prin brutalități nu pot scăpa pe presupuși prizonieri, au amenințat că vor da foc vasului, ceea ce era foarte ușor. Nici aceste amenințări neavând vreun efect - căci negreșit, de unde era să le dăm dezertori, când noi n-aveam nici unul? - au recurs la un truc: au început să scoată afară pe cheu personalul vasului, de la ofițer până la marinar.

Situația critică a d-lui Periețeanu

În acest timp mulțimea haimanalelor striga și vocifera ca și eu să fiu scos afară din vapor. Mai mulți marinari români, văzând în ce situație critică mă găsesc, au voit să opună rezistentă, însă pentru a nu da loc la vărsări de sânge, la un semn al meu s-au retras și am fost dus la Căpitania portului, unde am fost ținut o oră și jumătate, întrucât lipsea căpitanul, și ajutorul lui, care se găsea în birou, s-a mulțumit să-mi spună că în oficiul Căpitaniei sunt în siguranță și că pe vapor nu-mi garantează viața.

De abia la orele 2 am putut pleca la vapor, unde jaful luase sfârșit și ultimii agresori plecau și ei.

Am omis să vă spun că în timpul devastărilor a fost trimisă pe bord o echipă de marinari și soldați greci, cu armele, care însă, în loc să evacueze vasul, s-au asociat cu agresorii, dedându-se și ei la jafuri.

Atacul premeditat

Trebuie să accentuez că urgia năvălitorilor era îndreptată asupra românilor și turcilor aflați pe bord ca pasageri. Toți acei care se dădeau de englezi, francezi, germani, erau cruțați și nimeni nu se atingea de ei. Acest fapt mă îndreptățește să cred că totul a fost premeditat și cu știința autorităților grecești, care priveau nepăsătoare la spectacolul vandalismelor.

Într-un moment de legitimă indignare, dl. comandant Periețeanu a exclamat: - O asemenea barbarie nu s-a mai văzut în anelele istoriei Marinei, nici chiar în timpurile antice. Să mulțumim lui Dumnezeu că am scăpat numai cu atâta, căci furia bandiților nu mai avea margini.

Cei maltratați

Ca amănunte adaug că tot personalul vaporului a suferit maltratări din partea grecilor. A fost bătut, pe lângă d. comandant Periețeanu, mai grav dl. dr. Zaharov, medicul vaporului, ofițerii Haslinger, Manolescu și Hrubes, ofițerii mecanici Livescu, Pădăraș și Stănescu, dl. Columb, intendentul vaporului, dl. Dumitrescu Constantin, șef de echipaj, bătut de vreo trei ori, maestrul lemnar Marinescu Ion, leziuni grave pe corp, Bucur Stan, încasator și, în sfârșit, cum am spus, tot personalul până la cel din urmă marină, mai ales cel turcesc, a avut mai mult de suferit de pe urma maltratărilor.

Ofițer grav bătut

Un ofițer turc, care se afla pe bord, a fost bătut și lăsat în nesimțire. Guvernul turcesc a și făcut intervențiuni energice, cerând satisfacție guvernului grec.

Arestarea unor prinți egipteni

Între alți pasageri se aflau pe bord prinții egipteni Gelaledin, Gemaledin și Saladin, cu întreaga lor familie și suită, care se imbarcaseră în Alexandria pentru a pleca la Constantinopol.

La sosirea în portul Pireu, după ancorarea vaporului au luat o barcă spre a face o plimbare în largul mării. Huliganii luându-i drept spioni turci, i-au arestat și dus la Căpitănia portului, unde au fost ținuți închiși o oră și jumătate.

În urma devastărilor și jafurilor suferite, vaporul „Împăratul Traian“ s-a ales cu o pagubă de aproximativ 15.000 lei, nemașocotind și despăgubirile ce eventual le-ar pretinde pasagerii pentru furturile și jafurile ale căror victime au căzut.

Sylvian

Noi amănunte

Vaporul „Împăratul Traian“ a părăsit portul Pireu la orele 4 p.m., îndreptându-se spre Constantinopol, unde atât d-lul comandor Periețeanu cât și vaporului românesc li s-a făcut o manifestație grandioasă de simpatie din partea populației musulmane, care a făcut ovațiuni prințșorilor aflați pe bord. Imediat au venit pe bord înalți demnitari turci, precum și ambasadorii puterilor străine, cerând relațiuni de la dl. comandor Periețeanu și interesându-se de prințșorii români.

Manifestația familiei Kediului

Ieri, la orele 3 și jumătate p.m., vaporul „Împăratul Traian“ a părăsit Constantinopolul îndreptându-se spre Constanța și pe când trecea prin fața palatului familiilor kedivale, care se află pe malul Bosforului și unde descinseseră prinții egipteni sosiți în ajun cu același vapor, s-a putut vedea din depărtare mulțimea familiei kedivale care, prin balcoane, terase și ferestre, fluturau batiste și manifestau simpatie pentru vasul românesc.

Pe pe bord li s-a răspuns la această delicată atențiune prin semnele de sirenă și aclamațiile echipajului.

De asemenea, și de la Școala engleză „Robert Colegi“ se fâlfâia un steag tricolor românesc ca semn de simpatie.

Revenind la motivele acestei barbarii extraordinare, se emite părerea că scopul a fost jefuirea și probabil că huliganii aveau cunoștință că pe bordul vaporului se afla depozitată o sumă de 100.000 lire turcești, adică 2.500.000 lei, destinată Băncii otomane din Constantinople și care tezaur, din fericire fiind bine ascuns, n-a fost descoperit de invadatori.

Cu același vapor a sosit în port și dl. comandor Mihăilescu¹⁰, inspectorul Serviciului Maritim Român, care se dusesse la Constantinople duminică seara pentru a începe ancheta preliminară și a întocmi un memoriu asupra acestui grav incident.

¹⁰ Mihail Mihăilescu (n. 5 noiembrie 1868, comuna Borisovca, jud. Bolgrad, Republica Moldova – m. 1940, București), a absolvit Academia Navală și Școala Navală Superioară din Livorno (1889). A fost înaintat în gradul de sublocotent (19 iunie 1889), locotent (8 aprilie 1892), căpitan (1 aprilie 1896), locotent-comandor (10 mai 1906), căpitan-comandor (1 aprilie 1911), comandor (1 septembrie 1917) și contraamiral în retragere (1934). A activat la Depozitul Flotilei (1889-1891), Inspectoratul Porturilor (1891-1894), Divizia Echipajelor (1894-1896), Depozitul Echipajelor Flotilei (1 aprilie-1 decembrie 1896), Divizia de Mare (1898-1899), Apărarea Porturilor Maritime (1899-1901). Detașat la S.M.R., a fost comandant al cargoului „Iași” (1 martie 1901-1 iulie 1918). Ulterior a fost numit subdirector al Arsenalului Marinei (1918-1919), la Baza Navală Brăila (1 mai-1 iunie 1919), în C.M.M. (1 iunie-8 septembrie 1919) și comandant al Depozitelor Diviziei de Dunăre (1919-1921), director al Arsenalului Marinei (1 aprilie-24 octombrie 1921) și comandant al Bazei Navale Fluviale (1921-1924). Între 1 aprilie 1924 și 1 octombrie 1926 a fost detașat la S.M.R. [Marian Moșneagu, *„Amiralii României. Dicționar enciclopedic”*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2016, pp. 340-341]

Asemenea notez că nepăsarea autorităților grecești a fost revoltătoare. Deși știau dinainte că pe bord se aflau prințisorii Marioara și Nicolae, totuși n-au luat măsuri, lăsând să se batjocorească stindardul princiar ce era înălțat la catargul principal.

O vizită pe vapor

Constanța, 2 iunie. Azi după amiază am vizitat vaporul „Împăratul Traian“ care a suferit vandalisme din portul Pireu. Am găsit sparte ușile de la cabinele medicului vasului, a șefului de echipaj, a dulapului de lenjerie și altele. Agresorii au năvălit prin ferestrele cabinelor și au făcut un jaf nemaipomenit. Pasagerilor li s-au furat obiecte de valoare, îmbrăcăminte și bijuterii. Asemenea s-a devastat și depozitul de merinde.

Astăzi toată ziua a fost un adevărat pelerinaj în port. Toată lumea își exprima indignarea față de cele petrecute și făcea ovațiuni micilor prințisori care se jucau pe bordul vasului în compania domnișoarei Georgeta Pallady, fiica d-lui polițai.

Principii vor părăsi orașul cu trenul de 10 seara, la care s-a atașat un vagon princiar. Vor fi însoțiți de dl. comandor Periețeanu, care a fost chemat telegrafic de familia regală și de dl. prim-ministru Ion I.C. Brătianu, spre a da amănunte precise.

Manifestații contra grecilor

În oraș manifestația ostilă față de greci a început să ia proporții însemnate.

Consulul rusesc, însărcinatul intereselor grecești s-a dus la dl. prefect Ghica, rugându-l a lua măsuri pentru protecția supușilor greci spre a nu cădea victima nesocotinței mulțimii.

Tot în acest sens a intervenit și consulul turc, care a cerut protejarea grecilor supuși otomani. Zvonurile cele mai alarmante, circulă despre manifestații de stradă ce vor avea loc astă-seară.

Autoritățile au luat cele mai riguroase măsuri pentru a împiedeca manifestații zgomotoase sau devastări. S-a îndoit paza în jurul Consulatului rusesc, care e și reprezentantul Greciei.

La biserica și școala grecească s-a dublat paza.

În oraș, deocamdată e liniște, numai supușii greci sunt îngrijorați de proporțiile ce ar putea lua aceste manifestații ostile.

O noua manifestație

Mâine seară, când va pleca vaporul „Împăratul Traian“ spre Constantinopol, va avea loc o manifestație grandioasă de simpatie. În acest scop s-a lansat un manifest către cetățeni ca să ia parte cu toții la o întrunire de protestare ce va avea loc mâine seară în grădina publică de la orele 8 până la orele 10 jumătate.

De acolo vor pleca în corpore, în frunte cu muzica militară, spre port pentru a manifesta la pornirea vasului care pleacă din nou spre Alexandria, prin Smirna. Aceasta după hotărârea Consiliului de miniștri, ținut astăzi la București. Cuvântul de ordine este a manifesta în mod pașnic fără a se da loc la excese.

Comitetul de inițiativă a luat hotărârea de a convoca un miting pentru duminică, care se va ține în arena Independenței și atunci se va redacta o moțiune către rege și prim-ministru.

Sylvian

Atitudinea Greciei

Ce se comunică din sursă grecească

Atena, 2 iunie. Guvernul a dispus deschiderea unei anchete contra acelora care s-au urcat pe vaporul român „Împăratul Traian” pentru a elibera pe un arestat de origine greacă.

Este inexact că mulțimea care s-a urcat pe vapor și s-a dedat la jaf și că a lovit pe căpitanul vasului.

Atena, 2 iunie. Incidentul petrecut pe vaporul românesc „Împăratul Traian” a avut proporții cu mult mai mici decât acelea care au fost comunicate ziarelor străine.

Un individ grec de origine, anume *Claudatos*, predat de autoritățile egiptene ca dezertor, se afla pe vapor urmând a fi dus în România.

Câțiva compatrioți de-ai lui *Claudatos*, ajutați de un număr de marinari s-au urcat pe vapor spre a-l elibera, cu care ocazie au spart ușa unei cabine. Nu poate fi vorba de jaf.

Căpitania portului a intervenit, restabilind ordinea.

Guvernul a ordonat severe cercetări, fiind hotărât a pedepsi în mod exemplar pe vinovați.”¹¹

Pe 5 iunie 1910, reprezentantul Italiei din Atena a remis cabinetului grec o Notă a guvernului României, semnată de prim-ministrul Ion I.C. Brătianu prin care se cerea satisfacție pentru gravul incident din portul Pireu. Nota conținea patru cereri: „1. Grecii să ceară scuze. 2. Să se deschidă o anchetă pentru pedepsirea tuturor vinovaților 3. Grecii să fie obligați a plăti despăgubiri pentru daunele aduse vaporului „Împăratul Traian” 4. Dezertorul român pe care pirații l-au pus în libertate de pe vaporul „Împăratul Traian” să fie predat autorităților românești.

Nota guvernului român acorda un ultimatum până în ziua de joi, 10 iunie.”¹²

¹¹ Sylvian, „Ce s-a petrecut la Pireu”, în „Dimineața”, Anul VII, nr. 2248, vineri, 4 iunie 1910, p. 1.

¹² „Incidentul de la Pireu”, în „Dimineața”, luni, 7 iunie 1910, p. 3.

În același timp, printr-o telegramă înaintată M.S. Regelui și guvernului României, comunitatea elenă din Calafat dezaprobau faptele conaționalilor lor petrecute în portul Pireu. De asemenea, o delegație a coloniei elene din Galați s-a prezentat la prefectul județului pe care l-au rugat să transmită guvernului român regretele pentru incidentele petrecute la Pireu.

La finalul unei mari întruniri care a avut loc la Râmnicu Sărat a fost adoptată o Moțiune prin care au fost înfierate „*apucăturile dezechilibrate ale grecilor*.”¹³

Manifestări similare au avut loc la Giurgiu, Constanța, Galați, Brăila și în Capitală, unde Cercul studenților macedo-români a înfierat într-un Manifest: „*Această adunătură de pirați și de bandiți care nu are nici o noțiune de respect pentru lege, care a dat propria sa țară pradă anarhiei, care și-a bătut joc de propria sa Dinastie, crezându-se la adăpost de vitejia țării noastre, a îndrăznit a viola – printr-o mișească surprindere – drepturile pavilionului român, a jefui vaporul «Împăratul Traian», a teroriza pe A.L.L.R. micii principii Marioara și Nicolae aflați pe bord, a comite tot felul de atrocități și de hoții asupra călătorilor străini, care, încrezători în protecția oferită de tricolorul român, se ambarcaseră pe vaporul «Împăratul Traian»*.”¹⁴.

La mitingul de protest contra vandalismelor săvârșite de greci în portul Pireu, desfășurat marți, 8 iunie 1910, în Sala Băilor Eforie din Capitală, contraamiralul Ioan Murgescu a calificat atentatul produs asupra pasagerului „Împăratul Traian” drept act de piraterie. La finalul acestei întruniri, la care au luat cuvântul C. Cernescu din partea Asociației Învățătorilor din România, C. Dissescu, locotenent-colonelul Verzea, Gr. Cantacuzino, dr. Leonte, studentul macedonean D. Marcu, Nicolae Iorga și dr. Istrati, a fost adoptată următoarea Moțiune: „*Cetățenii Capitalei fără deosebire de partid, întruniți azi în Sala Eforiei, în urma insultării pavilionului național prin agresiunea sălbatică făptuită împotriva unui vas românesc într-un port grecesc, protestează cu indignare împotriva acestor fapte nevrednice*.”

Denunță opiniei publice a tuturor națiunilor civilizate atentatul săvârșit de un popor care, după ce a suferit înfrângeri rușinoase pe câmpul de război, are cutezanța de a cerșetori anexări de provincii noi și care nu și-a permis această agresiune lașă decât scontând imposibilitatea războiului de fapt.

Trimit M.S. Regelui și întregii familii regale expresiunea adâncului lor devotement.

¹³ Idem.

¹⁴ „Proteste contra Greciei”, în „Dimineața”, duminică, 6 iunie 1910, p. 3.

Au credința că guvernul susținut de unanimitatea cetățenilor e hotărât a lua măsurile cele mai energice pentru o deplină satisfacție."¹⁵.

Joi, 10 iunie, ministrul de Externe a înmănat E.S. marchizului Beccaria d'Incisa, ministrului Italiei la București, o Notă suplimentară, dezvoltând prima notă a guvernului român și lămurind modalitățile săvârșirii punctelor prevăzute în prima notă.

Deși Agenția telegrafică din Atena a încercat să denatureze faptele relatate în raportul oficial al comandantului Periețeanu, fapte confirmate prin mărturisirile martorilor oculari, în marea sa majoritate presa occidentală – „Gazeta de Colonia”, „Times”, „L' Eclair”, „Le Figaro” ș.a. – și-a manifestat *„indignarea generală în contra nepăsării și incapacității generale a autorităților grecești care nu au făcut absolut nimic spre a înlătura dezordinile și jafurile pe bordul vaporului român”,* apreciind, totodată, că *„față cu insolența grecilor, condițiunile puse de România sunt prea modeste.”*¹⁶.

În același timp, șeful imam al Moscheei sultanului Selim din Constantinopol, împreună cu Abdullah Zekiai, șeful voluntarilor cretani din mahalaua sultanului Selim au trimis Legației Române din Constantinopol o telegramă cu următorul conținut: *„Primiți, în cel mai înalt grad, regretele noastre pentru excesele înfăptuite într-un mod atât de sălbatic și rușinos de către grecii din Pireu în contra vaporului român «Împăratul Traian».”*¹⁷

La rândul lor, studenții macedo-români, întruniți în cercul lor pentru a protesta *„contra pirateriei la care s-au dedat grecii la Pireu”,* au expediat Augustei Case Princiare la Palatul Cotroceni, o telegramă prin care își exprimau bucuria pentru *„augustele odrasle, care au ieșit tefere din această primejdie”,* iar comandorul Periețeanu felicitări pentru că a scăpat teafăr și admirația pentru înțelepciunea manifestată¹⁸.

În cele din urmă, până și presa din Grecia a ajuns să solicite imperativ să se dea satisfacție României. Astfel, într-un articol din 10 iunie 1910, publicat de ziarul „Acopole”, autorul motiva: *„Dar Marina grecească are foarte mari interese în România. 800 vapoare anual intră în porturile românești cu un tonaj de aproape 3 milioane. Aceste vapoare vor face un gir de aproape 20-30 milioane pe an. De asemenea, jumătate din șleपुरi și remorchere aparțin grecilor și trăiesc din ele 1500 de familii, aproape 6-*

¹⁵ G.M. Doro, „Întrunirea de protestare contra vandalismelor grecești”, în „Universul”, 9 iunie 1910, p. 2.

¹⁶ „Ultima oră. Conflictul cu Grecia. O nouă Notă a Guvernului român”, în „Dimineața”, vineri, 11 iunie 1910, p. 3.

¹⁷ Idem.

¹⁸ „Ultime informații”, în „Dimineața”, sâmbătă, 12 iunie 1910, p. 3.

7000 de suflete. În proprietăți și în areni de moșii se calculează că sunt puse cam la 200 milioane grecești.

Toate aceste mari interese trebuie să le periclităm ca să aibă libertatea nobilii luntrași din Pireu a prăda vapoarele străine și a călca în picioare pavilioanele străine. Sau ne trebuie, în afară de distrugerea a atâtor de mari interese pentru înaltul chef al nobililor barcașii și al mai înaltului patriotism al ziariștilor să avem să trănim și alte mii de refugiați? Să cheltuim adică alte 30 de milioane pentru ei cum am cheltuit pentru refugiații din Bulgaria?

Pentru ce nu se gândesc că aceste resurse ale Marinei noastre, aceste câștiguri ale lucrării grecilor din afară umplu marile goluri, marile găuri ce se interpun între importul și exportul comerțului grecesc? Sunt așa-zisele resurse ascunse! [...]

Noi am insultat. Dreptatea, cavalerismul și civilizația cer ca noi să dăm satisfacțiune. Și să dăm satisfacție în atare mod încât să facă posibilă și realuarea relațiilor noastre politice cu România. Nimic nu ne desparte de ea. Din contră, ne leagă legături de sânge și legături de spirit. Civilizația grecească a pătruns nu numai în sângele dar și în însăși limba românilor.

Iar Macedonia este îndeajuns de largă încât să trăiască liber și câteva mii de cuțo-vlahi românizați.”¹⁹.

De la Atena s-a urmărit ca soluționarea problemei despăgubirilor să se tranșeze în fața unor arbitri dar nu pe teritoriul românesc ci la Haga sau Pireu. Guvernul român a respins categoric această soluție a evaluării pagubelor, hotărând să se accepte o mediere la București din partea miniștrilor plenipotențieri ai Rusiei și Italiei, sub președinția ministrului de Externe al României. Drept pentru care a fost acordat un termen de trei zile pentru perfectarea comunicărilor și redactarea notelor²⁰.

Scuzele grecilor

Scuzele și satisfacția îndelung așteptată de statul român au fost primite duminică, 27 iunie 1910. Conform raportului comandantului Constantin Periețeanu, “Îndată ce vaporul a fost ancorat și legat la locul obișnuit, căpitanul portului Pireu a venit la bord și mi-a fost prezentat de agentul nostru din localitate, pe puntea superioară a vasului. Introducându-l imediat în cabină, mi-a exprimat regretul pentru incidentul petrecut. Am răspuns că voi comunica aceasta guvernului meu și că pentru o mai mare fidelitate a reproducerii termenilor în care s-a exprimat, îl rog să repete cuvintele sale. Iată aceste cuvinte: «Je viens vous exprimer mes regrets et ceux du gouvernement qui a déjà d’ ailleurs, exprimé ses regrets au

¹⁹ „Conflictul cu Grecia”, în „Dimineața”, Anul VII, vineri, 18 iunie 1910, p. 3.

²⁰ „Ultima notă a României”, în „Dimineața”, Anul VII, nr. 2259, joi, 17 iunie 1910, p. 1.

gouvernement roumain pour l'incident qui a eu lieu sur votre bateau; vous assurer que les coupables seront punis, que dans l'avenir la sécurité de vos bateaux sera garantie et que des faits par ils ne se renouvelleront plus».

După aceasta m-a anunțat că în aceeași zi, de dimineață, a fost prins dezertorul luat cu forța de pe vapor, dar că nu i s-a stabilit identitatea și că va fi adus pe bord imediat ce identitatea sa va fi stabilită; apoi a părăsit vasul.

După câteva minute a sosit la bord E.S. dl. ministru plenipotențar al Italiei, marchizul Carlotti, pe care l-am primit cu toate onorurile cuvenite, ridicând pavilionul italian la catarg. Pe când mă întrețineam cu E.S., căpitanul portului s-a reîntors și mi-a spus că omul prins dimineață nu vrea să vorbească deloc astfel că nu i poate stabili identitatea, dar că se crede că este dezertorul nostru. I-am propus atunci să îl aducă la bord, unde va fi recunoscut de oamenii noștri, ceea ce a și acceptat. La această nouă întrevvedere asistând marchizul Carlotti, căpitanul portului mi-a exprimat din nou și față de E.S. regretele sale și ale guvernului elenic.

Puțin după aceasta dezertorul a fost adus și recunoscut de echipajul nostru. Întrebându-l dacă într-adevăr este Zisiade, dezertorul luat de la bord acum patru săptămâni, mi-a răspuns că în adevăr el este. I-am comunicat atunci, conform ordinelor dv, că este liber la bord, liber a debarca unde va voi afară de Pireu și că, în fine, chiar în țară va fi liber.

După aceasta ministrul Italiei și căpitanul portului au părăsit vasul pe rând, iar noi am ridicat ancora și am plecat la 12.30 ziua, terminând astfel misiunea ce ni s-a încredințat.

Pe când mă aflu încă în portul Pireu, am aflat că dezertorul Zisiade ar fi fost bănuț ca părtaș la o crimă comisă în timpul șederii sale în Grecia. Nici căpitanul portului, nici vreo altă autoritate elenică nu m-au încunoștințat de vreun asemenea fapt.

Dezertorul a debarcat la Constanța.”²¹.

În acest context, chestiunea despăgubirilor a fost tranșată definitiv. Dl. Lisakovski, însărcinatul cu afaceri al Rusiei, a depus suma de 20.000 de lei plătită de guvernul grec ca despăgubiri pentru stricăciunile cauzate în urma incidentului de pe pasagerul „Împăratul Traian” navei, echipajului și călătorilor.

Deși scuzele grecilor au fost considerate de Ministerul de Externe român drept un succes diplomatic, redactorul ziarului „Adevărul” considera scena petrecută la Pireu drept „o comedie”. Mai mult, acesta aprecia că „E adevărat că în diplomație se consideră că Grecia a cerut satisfacție

²¹ „Cum s-au scuzat grecii”, în „Mișcarea”, 16 iulie 1910, p. 3.

României – oricum s-a fi petrecut prezentarea scuzelor la Pireu. Dar ar fi fost o satisfacție mult mai onorabilă pentru noi dacă Grecia ne-ar fi trimis scuze prin notă scrisă, fără nici o acțiune sau presiune diplomatică.”²².

Descriind modul în care s-a petrecut reconcilierea la Pireu, acesta subliniază faptul că *“Deși ministrul Italiei la Atena a venit în persoană la Pireu pentru a controla efectuarea scuzelor, totuși autoritățile grecești au procedat cu o rea credință și cu un cinism revoltător.*

Ca și în ziua în care pirații au atacat vaporul, și în ziua scuzelor haimanalele s-au adunat pe cheu, au fluierat, huiduit și înjurat, proferând cele mai mizerabile insulte la adresa românilor.

Faptul nu poate fi contestat de nimeni și unii pasageri au cerut chiar socoteală comandantului vasului pentru că nu i-a avertizat că va ancora la Pireu, căci nu s-ar fi imbarcat pentru a nu se expune la noi acte de piraterie.

Căpitanul portului Pireu s-a prezentat pe bordul vasului nostru într-o ținută și atitudine necuviincioasă și scena scuzelor nu se prea știe bine cum s-a petrecut.

Dezertorul s-a prezentat singur și a cerut imbarcarea lui pe vaporul Împăratul Traian iar căpitanul portului a încercat să-l rețină, invocând că ar fi implicat într-o crimă.

Vaporul a plecat din Pireu în huiduiele grecilor.

*Așa ni s-au făcu scuzele.”*²³.

Criticând aspru așa-zisul succes diplomatic, Vespasian I. Pella reproșă autorităților: *“Apoi aceasta înseamnă mare succes diplomatic sau umilire și desconsiderare politică?*

Dar priviți cum sunt exprimate regretele și de către cine. Un simplu căpitan de port, în bluză de dril – act de o nouă necuviință revoltătoare – și nici o calificare a faptelor săvârșite pe vaporul nostru incidentul ce a avut loc atâta și nimic mai mult – și apoi promisiunea că pe viitor, siguranța vaselor noastre va fi garantată și asemenea fapte nu se vor mai reînnoi.

*Apoi nu e ridicolă o asemenea promisiune de viitor când era vorba de satisfacție pentru fapte din trecut?”*²⁴.

Post scriptum

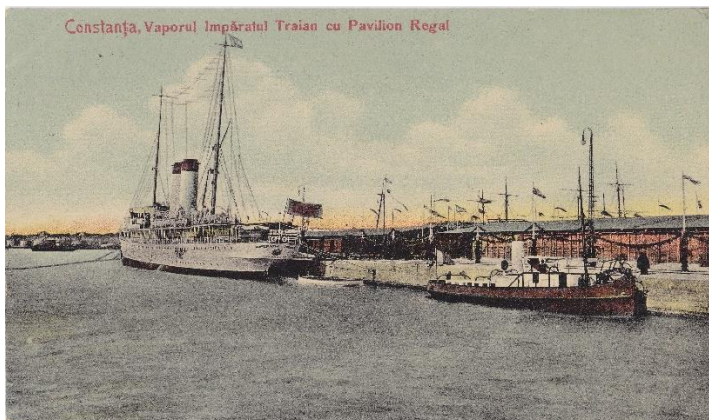
Relațiile diplomatice dintre România și Grecia au fost reluate în anul 1911, fapt ce a înlesnit și derularea activității specifice a navelor Serviciului Maritim Român în Arhipelag. Comandorul Constantin Periețeanu a continuat să exercite cu același tact și distincție comanda pasagerului „Împăratul

²² A.W., „Comedia de la Pireu”, „Adevărul”, Anul XXIII, nr. 7481, luni, 5 iulie 1910, p. 1.

²³ Ibidem.

²⁴ Vespasian I. Pella, „Un mare succes”, în „Opinia”, Anul VII, nr. 1057, vineri, 9 iulie 1910, p. 1.

Traian”. Pe 1 august 1918 a demisionat din rândul cadrelor active, fiind trecut în rezervă. În semn de recunoaștere a calităților și probității sale profesionale incontestabile, la 15 august 1938 i s-a acordat gradul de contraamiral. A decedat în București, fiind unanim regretat și omagiat de breasla marinarilor români, pe care a reprezentat-o cu mare cinste.²⁵ A fost incinerat pe 14 iulie 1945 la Crematoriul „Cenușa” din Capitală.

„Împăratul Traian”

Interviul capitan-comandorului Constantin Periețeanu acordat cotidianului „Dimineața”

²⁵ „Amiralul C. Periețeanu (1864-1945)”, în „Marea Noastră”, nr. 7-10/1945, p. 122.

***THE „ÎMPĂRATUL TRAIAN" PASSENGER AND THE GRECO-
ROMANIAN DIFFERENCE GENERATED BY THE
AGGRESSION IN THE PORT OF PIRAEUS***

-abstract-

Key Words: aggression, „Împăratul Traian”, passenger of Romanian Maritime Service, Piraeus, May-June 1910 .

On May 30, 1910, during the stopover of the passenger "Împăratul Traian" belonging to the Romanian Maritime Service, in the Greek port of Piraeus, the ship was vandalized by a crowd of Greek boatmen and rowdies, the crew members and passengers being mistreated and robbed. This unprecedented act of vandalism scandalized both Romanian authorities and society as well as Western public opinion. Against the background of older dissensions and the interruption of relations between the two states, Greece procrastinated until June 27, 1910, granting the satisfaction demanded by Romania and settling this diplomatic conflict.